

بررسی موضوع بداء در اثبات واجب الوجود از منظر فقیه مشهور خراسانی آخوند ملا محمد حسن هردنگی

حمیده جلیلی^۱، کمال غوث^۲، سالم حسین زاده^۳

^۱ دانشجوی دکترای مدیریت آموزشی و مدرس دانشگاه فرهنگیان بیرجند

^۲ کارشناس ارشد ترویج و آموزش کشاورزی

^۳ مسؤول بخش اسناد کتابخانه مرکزی آستان قدس رضوی

چکیده

اعتقاد به بداء یکی از آموزه‌های مهم نزد شیعه امامیه است. منشأ این اعتقاد روایات بسیاری است که از امامان اهل بیت در این باره نقل شده است. برخی از عالمان موحد بدلیل تفسیر نادرستی که از این باور شیعی داشته‌اند، با آن مخالفت کرده و آن را با علم ازلی و تغییرناپذیر خداوند، ناسازگار انگاشته‌اند. عالمان شیعه به تفسیر صحیح بداء پرداخته و به شبهات مخالفان پاسخ داده‌اند. یکی از فقهای امامیه که در باب بداء سخنانی گاه متفاوت از دیگر بزرگان امامیه مطرح کرده است، آخوند ملا محمد حسن هردنگی (۱۲۶۳ - ۱۳۲۷ ق) است. این مقاله می‌کوشد ضمن بیان سخنان ایشان، پاسخ به یک شبهه درخصوص بداء درباره حضرت عیسی(ع) توسط ایشان را نیز مورد بررسی قرار دهد.

واژه‌های کلیدی: آخوند هردنگی، بداء، اعتقاد، حضرت عیسی(ع).